

היום נלמד בעזרת ה':

שבת דף מח

רבה גער בעבד של הריש גלותא שהניח כוזא (= כלי קטן) מלאה מים צוננים על גבי מיחם שהיה בתוכו מים רותחים, משום שהמים שבמיחם מולידיים חום במים שבכוזא. ואין זה דומה למיחם שמותר להניחו על גבי מיחם אחר (מופיע לקמן בדף נא:), משום שבזה הוא רק שומר את חומו של המיחם העליון.

רבה גער בעבד של הריש גלותא שפרס דסתודר (= סודר של ראש) על פי הכובא (= קנקן), משום שהוא חשש שמא הוא יסחט את הסודר מהמים שנספגו בו (מה שאכן קרה לבסוף). ואין זה דומה לפרונקא (= בגד העשוי לפרוס אותו על הגיגית, ונהגו לפרוסו בשבת) משום שהוא עשוי לכך ואינו מקפיד אם הוא יספג מהמים ולא יבוא לסחטו בשבת.

האם מוכין של צמר שהטמין בהם הם מוקצה בשבת? צדדי הספק: המוכין עצמם הם מוקצה משום שהם מיועדים לעשות מהם לְבָד והם מוקצים למלאכתן, אולם במוכין שהטמין בהם יתכן לומר שהוא ייחד אותם להטמנה ויש עליהם תורת כלי ואינם מוקצה.

לדעת אב"י היות ודמיהן יקרים אין הוא מייחד אותם להטמנה, והם מוקצה.

להחזיר אודרא לבי סדיא בשבת: רב חסדא מתיר להחזיר לתוך הכר את המוכין שנפלו ממנו. לַמַּסְקֵנַת הַגְּמְרָא מותר להחזיר לכר ישן את המוכין שנפלו ממנו, אבל אסור להכניס מוכין לכר חדש (שלא היו בתוכו מעולם) משום איסור עשיית כלי בשבת.

מתירין בית הצוואר בשבת: בזמננו היה נוהג הכובס לקשור את בית הצוואר של הבגד, וכן היה דרך האורג בגד חדש.

מותר להתיר את קשר הכובס בשבת, אבל אסור לפתוח את בית הצוואר של בגד חדש משום שפתיחתו היא גמר מלאכת הבגד ונמצא שהוא עושה כלי בשבת.

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

לעומת זאת, מותר לשבור מגופת חבית (= מכסה המודבק לחבית) בשבת, משום שהיא אינה חלק מהחבית ואין בשבירתה משום עשיית כלי.

הסבר על מושגים נוספים בדף:

- **שלל של כובסין וכו':** דין זה נאמר לגבי דברים שהם נחשבים כמחוברים לעניין טומאה: דרך הכובסים היתה לתפור יחד את הבגדים הקטנים עם הגדולים כדי שלא יאבדו, ולמרות שלאחר הכיבוס היו מתירים את הקשר - בכל זאת הם נחשבים כמחוברים לעניין שאם נגעה טומאה בבגד אחד נטמא גם השני המחובר לו. וכן שתי חתיכות צמר שתפורות ומחוברות ע"י חוט של פשתן, למרות שסוף הקשר להינתק משום איסור כלאים - בכל זאת הם נחשבים כמחוברים לעניין טומאה כנ"ל.

- **מקל שעשאו יד לקורדום:** קורדום הוא ממתכת והמקל הוא מעץ, ו"פשוטי כלי עץ" (כלים מעץ שאין להם בית קיבול) אינם מקבלים טומאה. מדובר כאן באחד שלקח חתיכת עץ בעלמא כדי שיהיה לו בית יד לקורדום, ומשום כך גם היד מקבלת טומאה כיון שהיא נחשבת ל"ידות הכלים" שיש להם את אותו הדין של הכלים עצמם.

- **בית הפך ובית התבלין ובית הנר שבכירה:** כירה העשויה מחרס ומחוברים לה מבחוץ כלים להניח בהם את השמן, את הנר, ואת התבלין. לדעת רבי מאיר אם הכירה נטמאה במגע אז נטמאים גם בית הפך וכו', ואם הכירה נטמאה מאוירה (= כלי חרס נטמא אף כשיש טומאה באוירו ולא נגעה בו) הרי שאז לא נטמאו בית הפך וכו'. טעם הדבר הוא שמדאורייתא אין בית הפך וכו' נחשבים כמחוברים לכירה, ואם נגעה טומאה בכירה אין הם נטמאים מחמתה (= שאין כלי מטמא כלי), ורבנן גזרו שהם יחשבו כמחוברים, וכדי שלא יבואו לטעות ולומר שטומאתם מדאורייתא וישרפו תרומה וקדשים שנגעו בבית הפך וכו', עשו חכמים היכר בדבר - שרק אם נגעה טומאה בכירה ממש נטמאים גם בית הפך וכו'.

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

- **מספורת של פרקים:** כעין מספרים שמתפרקים זה מזה. ומדאורייתא בשעת מלאכה הם נחשבים כמחברים בין לענין טומאה (= שאם נטמא חלק אחד נטמא גם השני) ובין לענין הזאה (= שאם הם נטמאו במת הם צריכים הזאה מאפר פרה אדומה, ואם הזה על חלק אחד נטהר גם השני), ושלא בשעת מלאכה הם אינם נחשבים כמחברים לא לענין טומאה ולא לענין הזאה. וחכמים גזרו שאם הם נטמאו אף שלא בשעת מלאכה הם נחשבים כמחברים זה לזה, וכן גזרו שלגבי הזאה הם אינם נחשבים כמחברים אף בשעת מלאכה.

מושגים בדף

חזי למזגא עלייהו: ראויים להסב עליהם.

